

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету
іноземної та слов'янської
філології
_____ Н.І. Кириленко
«30» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лексикологія німецької мови
(назва навчальної дисципліни)

Середня освіта (Німецька та англійська мови)

першого рівня вищої освіти

за спеціальністю

014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології
«30» серпня 2019 р.
Голова _____
Семеног О.М., д.пед.н., проф.

Суми – 2019

**Оробінська Руслана
Володимирівна**

Розробник:
кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедри германської філології Сумського
державного педагогічного університету імені
А.С. Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської
філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

Школяренко В.І., доктор
філологічних наук, професор
кафедри германської філології
Сумського державного
педагогічного університету імені
А.С. Макаренка

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов’язкова/ вибіркова
		Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
6-й		
Лекції		
12 год.		
Практичні, семінарські		
14 год.		
Самостійна робота		
62 год.		
Консультації:		
2 год.		
Вид контролю: Екзамен		
Загальна кількість годин - 90		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Лексикологія німецької мови» є формування в студентів наукового уявлення про лексичну систему німецької мови, націлення їх на використання набутих теоретичних знань у професійній сфері.

Мета курсу також полягає в удосконаленні здатності використовувати досягнення сучасної науки для подальшої роботи в середніх навчальних закладах, здатності володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів; здатності інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення «Лексикології» німецької мови є знання, вміння та мовленнєві навички, отримані студентами під час вивчення таких навчальних дисциплін як ПУПМ, Історії мови (німецької), Практичної фонетики, Теоретичної фонетики, Країнознавства.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати вивчення навчальної дисципліни «Лексикологія німецької мови» тісно пов'язані із завданнями до її вивчення. Зокрема, навчальна дисципліна спрямована забезпечити формування таких знань, умінь і навичок комунікативної взаємодії:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міждисциплінарних зв'язків. ФК-8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови; теорії та історії зарубіжної літератури в практиці навчання у базовій загальноосвітній школі. ФК-10. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з іноземної та державної мови, володіти іноземною мовою на рівні не нижче C1, використовувати різні форми і види

	комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю і типу тексту. ФК-11. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах державною мовою, іноземною мовою, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. ФК-12. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті розвитку літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутки світового письменства для формування національної свідомості, загальної і мовленнєвої культури учнів, їхньої моралі, міжкультурної толерантності, ціннісних орієнтирів у сучасному полікультурному суспільстві. ФК-13. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу. ФК-15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Знання	ПРЗ-1. Знає основні історичні етапи розвитку предметної області. ПРЗ-4. Знає та розуміє сучасні філологічні й дидактичні засади навчання іноземних мов та зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку іноземної мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРЗ-5. Демонструє реалізацію теоретичних й методичних засад навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в базовій середній школі.
Уміння	ПРУ-1. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. ПРУ-4. Володіє основами професійної культури, уміє створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами. ПРУ-7. Уміє порівнювати мовні та літературні факти, явища, оригінали творів (мови яких вивчаються) й українські переклади іншомовних художніх текстів, визначає їхні подібності й відмінності. ПРУ-8. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови та зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

	ПРК-2. Володіє комунікативною компетентністю з української та іноземних мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті. ПРК-3. Здатний забезпечувати діалог культур у процесі вивчення іноземних мов та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.
--	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання курсу здійснюється згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.

Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на практичному занятті, контрольні роботи, презентація звітних проєктів/публікація результатів наукових досліджень), екзамен.

Розподіл балів за семестр: ауд. роб. – 65 б., контрольні роботи – 10 б., екзамен – 25 б. Разом 100 балів.

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Відмінні знання й навички, отримані за результатами вивчення повного курсу дисципліни. Студенти на 90 – 100% опанували матеріал навчального курсу, вміло оперують науковими термінами. Мають критичне мислення. Легко застосовують теоретичний матеріал для практичного аналізу мовних одиниць.
В	Студенти мають добрі знання з тематики вивченого курсу, вміють застосовувати їх для аналізу мовних структур. Студенти можуть встановити певні закономірності творення мовних одиниць або визначити їх зміст, граматичну роль тощо, а також можуть досліджувати особливості вираження певних лексем у тексті. Однак, допускаються незначні огріхи в поясненні.
С	Засвоєння теоретико-практичного матеріалу з тематики вивченого курсу є гарним: студенти вміють застосовувати теоретичні положення для аналізу мовних явищ, проте допускають незначних помилок.
Д	За результатами вивчення курсу студент, здебільшого опанував вивчений матеріал або ж плутається з науковою термінологією, але не вміє вправно використовувати отримані знання на практиці.
Е	Студент засвоїв вивчений матеріал лише частково та не вміє вправно застосовувати його на практиці. Допускає огріхи в поясненні наукових понять, не оволодів на належному рівні науковою термінологією та допускає значних огріхів під час аналізу мовних явищ.
FX	Студент не набрав мінімально допустимої кількості балів з вивченого предмета зважаючи на несумлінне ставлення до навчання. Це означає, що він потребує додаткового контролю з боку викладача на перевірку наявності певних знань та сформованості навичок з вивчених тем.
F	Студент не засвоїв навчальний матеріал та потребує повторного вивченого курсу.

Розподіл балів

Поточний контроль								Контрольні роботи	Разом	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2			РОЗДІЛ 3					
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т3.1	Т3.2				
Поточний контроль								10	75	25	100
4	4	4	4	5	4	4	4				
Контроль самостійної роботи											
4	4	4	4	4	4	4	4				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни слугують: усні та письмові опитування, контрольні роботи, екзамен, публікація результатів наукового дослідження з вивченої проблематики, проекти, презентація звітного проекту.

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Словниковий склад сучасної німецької мови.

Тема 1.1. Лексикологія як наука та навчальний предмет.

Тема 1.2. Слово в системі мови. Значення.

Тема 1.3. Соціолінгвістичні та функціональні аспекти стратифікації словникового складу німецької мови.

Розділ 2. Розвиток та збагачення словникового складу німецької мови.

Тема 2.1. Словотвір.

Тема 2.2. Зміна значень слів.

Тема 2.3. Іншомовні запозичення.

Розділ 3. Фразеологія. Лексикологія

Тема 3.1. Фразеологія.

Тема 3.2. Лексикографія.

Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р	
РОЗДІЛ 1. Словниковий склад сучасної німецької мови						
Тема 1.1.Лексикологія як наука та навчальний предмет.	10	1	1			8
Тема 1.2. Слово в системі мови. Значення	10	1	1			8
Тема 1.3.Соціолінгвістичні та функціональні аспекти стратифікації словникового складу німецької мови	12	2	2			8
РОЗДІЛ 2. Розвиток та збагачення словникового складу німецької мови						
Тема 2.1. Словотвір	12	2	2			8
Тема 2.2. Зміна значень слів	11	1	2			8
Тема 2.3. Іншомовні запозичення	11	1	2			8
РОЗДІЛ 3. Фразеологія. Лексикологія						
Тема 3.1. Фразеологія	12	2	2			8
Тема 3.2. Лексикологія	12	2	2		2	6

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Лексикологія як наука та навчальний предмет.	1
2	Слово в системі мови. Значення	1

3	Соціолінгвістичні та функціональні аспекти стратифікації словникового складу німецької мови	2
4	Словотвір	2
5	Зміна значень слів	1
6	Іншомовні запозичення	1
7	Фразеологія	2
8	Лексикографія	2
Разом		12

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Лексикологія як наука та навчальний предмет.	1
2	Слово в системі мови. Значення	1
3	Соціолінгвістичні та функціональні аспекти стратифікації словникового складу німецької мови	2
4	Словотвір	2
5	Зміна значень слів	2
6	Іншомовні запозичення	2
7	Фразеологія	2
8	Лексикографія	2
Разом		14

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

Основна література.

1. Volodina T.S. Theoretische und praktische Lexikologie der modernen deutschen Sprache : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Т.С. Володіна – Київ, 2012. – 225 с.
2. Lexikologie der modernen deutschen Sprache : навч.-метод. рекомендації для студентів III курсу факультету іноземної та слов'янської філології / укл. Р. В. Оробінська. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. – 98 с.

Додаткова література.

1. Devkin V.D. Wörterbuch der umgangsprachlichen und saloppen Lexik / V.D. Devkin. – Moskau: Издательство «ЭТС», 2000. – 271 S.
2. Gataullin R. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache in Übungen / R. Gataullin. – Ufa: БашГУ, 2002. – 294 S.
3. Koshemjako W.S. Deutsche Sprichwörter und russische Äquivalente / W.S. Koshemjako, L.I. Podgornaja. – Санкт-Петербург: «Каро», 2000. – 346 S.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. www.goethe.de
2. www.canoo.net
3. www.wissen.de
4. www.dw-world.de
5. www.welt.de
6. www.spiegel.de
7. www.zeit.de
8. www.sueddeutsche.de
9. www.taz.de
10. www.mdr.de
11. www.wdr.de
12. www.internetbibliothek.de
13. www.redensarten-index.de
14. www.sprichwoerter.net